

84 . Voinești | Comuna: Lerești | Județ: Argeș | Punct: Malul lui Cocoș – Măilătoaia | Anul: 2023

Anul: 2023

Cod RAN: 16935.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană

Autori: Ion Dumitrescu, Florian Matei-Popescu, Mădălina Sava-Moise

Instituții: Muzeul Județean Argeș, Pitești, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Județean Argeș, Pitești

Nr. autorizatie: 46

Data autorizatiei: 2023-04-05

Raport de cercetare arheologică de la Voinești, com. Lerești, jud. Argeș, Punct: Malul lui Cocoș – Măilătoaia

Rezumat

În timpul sezonului arheologic din 2023, săpăturile din cadrul băii militare de la Voinești s-au concentrat în colțul nord-vestic. Aici a fost descoperită încăperea C8, compusă din două bazine de apă caldă (C8A și B). Pereții încăperii au fost tencuiți. Fragmente de tencuială au fost descoperite în stratul de debrisi al acelei încăperi.

Raport

Cercetările arheologice desfășurate la termele castrului de la Voinești (Lerești, județul Argeș), în 2023, au vizat încăperile din colțul de nord-vest al clădirii băilor. Până la momentul de față, din clădirea băilor au fost cercetate arheologic: încăperile de pe latura de sud (C1 - caldarium-ul: 7,60 m x 5,90 m și C2: 3,20 m x 3 m) și încăperile C3: 6,20 m x 5,60 m; C4: 7,90 x 5,60 m; C5 – absidă, dispuse la nord de C1 și C2. Pe laturile de est și nord, cercetarea este la început, pe latura de est fiind identificată încăperea C6, care reprezintă o extindere a clădirii băilor, iar în colțul de nord-est se dezvoltă alte spații. La vest de C6, se află o încăpere de mari dimensiuni – C7: 11,40 m x 10,90 m. La vest de C7, respectiv în colțul de nord-vest al clădirii băilor, a fost identificată o altă încăpere pe care am denumit-o C8. Accesul în clădirea băilor se făcea pe latura de nord, acesta fiind marcat de un portic. Având în vedere că porticul se află pe latura de nord a încăperii C7, dar și spațiul generos care i-a fost rezervat, aceasta trebuie să fi avut funcția de apodyterium (Fig. 1)[1]. Pe lângă încăperile descrise, în perioada 2017-2022, au fost cercetate și trei praefurnia, dispuse după cum urmează: nr.1 pe latura de est a C1, nr. 2 pe latura de sud a C3 și nr. 3 pe latura de nord a C8. În campania 2023, săpăturile arheologice au fost concentrate în colțul de nord-vest al clădirii băilor, în spațiul încăperii C8 (fig. 1-2). Prin aceasta s-a urmărit stabilirea planimetriei și funcționalității încăperii. Reamintim că traseul ei a fost identificată în suprafețele A,E,F și în secțiunile 5 și 6. De asemenea, tot în perimetrul acestei încăperi au în exteriorul ei au fost descoperite de către profesorul de istorie de la școala Voinești, Marin Bădescu, două conducte de plumb, astăzi dispărute[2]. În campania 2022, la rândul nostru am descoperit trei piese de plumb, probabil tot de la sistemul de alimentare cu apa a băilor (posibil elemente de la conductele de alimentare cu apă)[3]. Cât privește camera C8, deja din campania 2020, s-a observat că spațiul ei este împărțit în trei compartimente. În campania 2023, am putut stabili planul celor trei compartimente. De fapt camera C8 prezintă pe laturile de vest și nord două extensii/exedre, pe care le-am denumit C8A și C8B. Încăperea C8A se află pe latura de vest a C8, are formă dreptunghiulară cu dimensiuni interioare de: 4,15 m x 2,10 m. Încăperea C8B se află pe latura de nord a C8, are formă dreptunghiulară cu dimensiuni interioare de 5,60 m x 1,20 m. Camera 8 măsoară 5,60 m x 5,70 m (Fig. 3). Încăperea C8A a fost integral cercetată în campania 2020. Spațiul ei este delimitat de Z14, Z15, Z16 și Z20 (în totalitate dizlocat) descriu planul unei încăperi. Încăperea era prevăzută cu hipocaust. Pe direcție nord-sud, patru șiruri de pile de hipocaust susțineau podeaua încăperii. Stratul izolator care acoperea podeaua de cărămizi, bine

păstrat în jumătatea de sud a încăperii, era constituit astfel: peste cărămizi era așezată o peliculă de mortar de var; deasupra acesteia urma un pat constituit dintr-un mortar amestecat cu cărămidă pisată și pietre de mai mari dimensiuni, acoperită cu o peliculă de mortar cu multă cărămidă pisată în compoziție, relativ fină. În grosime, stratul izolator măsura 0,20-0,24 m. Un rest de podea s-a păstrat și în colțul de nord-vest al încăperii. Pe podea au fost găsite mai multe țigle / cărămizi înguste acoperite cu mortar alb, probabil căzute din structura tavanului. Împreună cu aceste țigle s-au găsit și cuie în formă de „T”, cu partea inferioară lățită și prezentând un orificiu în care era fixat un cui simplu în care se fixa o țință. Cuie având această formă au fost găsite și în încăperea absidată, fiind asociate cu același tip de țigle/cărămizi (acoperite cu mortar alb)[4].

Pe laturile de nord, sud și parțial pe cea de vest, unde s-au păstrat stratul izolator de mortar, pereții nu erau dubli, în sensul că nu aveau aplicate tegulae mammatae. Dată fiind grosimea podelei și structura ei considerăm că încăperea servea drept bazin de apă caldă. Camera 8B identificată pe latura de nord are o structură similară cu a încăperii C8A. În campania 2023, s-a reușit cercetarea ei parțială. După cum am arătat dimensiunile acestui spațiu erau mai mici, de 5,60 m x 1,20 m. Podeaua este susținută tot pe pile de hipocaust. Praefurnium-ul nr. 3 intră sub podeaua acestei încăperi. În colțul de nord-vest al încăperii, s-a păstrat un rest de podea în opus signinum. Ea are o grosime de 0,30 m, fiind realizată din mortar alb cu pietre și acoperită cu o peliculă de mortar roșiatic având în compoziție pudră de cărămidă. Stratul aceste, hidrofug, acoperă și pereții de nord și de vest ai încăperii în porțiunea unde s-a păstrat restul de podea. Față de podeaua încăperii care apare la adâncimea de 0,70 m, restul de podea descris anterior este amenajat mult mai sus, la - 0,25 m. În acest caz pot fi luate în calcul două posibilități: fie restul de podea reprezintă parte dintr-o treaptă sau banchetă sau este rezultatul unei refaceri a podelei (fig. 4). Zidul care despărțea spațiul încăperii C8B de C8 - Z19 are avea o lățime de 0,48 m și nu forma un perete plin, ci avea aspectul unui parapet, cu înălțimea de 0,90 m. Partea superioară a acestui zid era căzută în interiorul încăperii C8B. Elevația zidului sa era realizată din lespezi de piatră legate cu mortar, fără fundații, ci se sprijinea pe podeaua încăperii C8. Pentru a asigura rezistența podelei, sub traseul zidului, aceasta era susținută de un postament realizat din cărămizi cu lățimea de 0,75 m. Pe traseul lui Z19 a fost practică și o gură de scurgere realizată dintr-un tub ceramic, fapt ce permite identificarea sigură a încăperii cu un bazin de apă caldă. Totodată, pereții săi sunt acoperiți cu mortar hidrofug. Toate cele trei încăperi: C8, C8A și C8B au fost construite în aceeași fază, zidurile Z13, Z14, Z16 și Z18 se țin între ele. Zidurile Z19 și Z20 sunt adosate, dar s-a ales această soluție deoarece ele nu reprezentau structuri de rezistență, ci doar compartimentări determinate de funcționalitatea spațiilor. În campania 2023, în camera C8, ne-am oprit pe nivelul de dărâmtură. Pe acest nivel au apărut mai multe fragmente de stuc. Acestea sunt realizate din mortar alb, foarte fin, nu par a fi acoperite cu vopsea, iar ca forme reprezintă simple profilaturi. Dată fiind prezența acestor fragmente este de presupus că pereții încăperii C8 erau împărțiți prin benzi realizate din stuc în mai multe panouri decorative. Aceste benzi erau în relief, având profilurile rectangulare și circulare. Deocamdată nu avem elemente care să ne permită să spunem dacă aceste panouri erau și pictate (fig. 5). Concluzii. În campania 2023 s-a reușit cercetarea parțială a camerelor C8 și C8B. Acestea sunt legate funcțional cu camera C8A. Spațiul celor două încăperi C8A și C8B funcționau ca bazine de apă caldă. Prezența stucului în încăperea C8 prezintă un interes deosebit. Descoperirea arată că în cazul băilor de la Voinești, deși aflate în mediu militar, grija pentru confort nu a fost scăpată din vedere la construirea lor.

Note

- În campaniile 2013-2017 au fost identificate opt încăperi din clădirea băilor, vezi: Petolescu et al., 2017, p. 14-19; Matei-Popescu et al., 2018, p. 153-155; Matei-Popescu et al., 2020, p. 261-268.
- Bădescu, 2009, p. 60-62, fig. 42-43.
- Matei-Popescu et al., 2023, p. 458.
- Matei-Popescu et al., 2021, p. 341-352.

[Raportul 7171 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
